

Appelspintkever

Spintkevers kunnen veel schade aanrichten in appelbomen. De larven vreten lange gangen in de bast en het spinhout. Hoe herken je ze? En hoe kun je ze bestrijden?

Scolytus mali

Scolytus rugulosus

Spintkever (schorskever)

Spintkevers behoren tot de familie van de schorskevers (Scolytus), waar onder andere de grote en kleine iepenspintkever en grote en kleine appelspintkever toe behoren. De larven van spintkevers zijn beducht, omdat ze leven van de bast en het spinthout van bomen.

In een stam of tak bevindt zich een levende laag, bestaande uit bast, cambium en spinthout. Het cambium zorgt voor de diktegroei. Aan de binnenkant van het cambium bevindt zich het spinthout en aan de buitenkant treft men de bastlaag aan. In het spinthout vindt vanuit de wortels het watertransport, met daarin mineralen, naar de bladeren plaats. In de bastlagen

worden de voedingsstoffen die door de bladeren gevormd worden (assimilaten), getransporteerd naar o.a. de wortels en de groeipunten. Wanneer de larve aan deze 'levensader' vreet en daarbij gangen creëert, gaat er te veel van de oorspronkelijke functies van de boom verloren. Deze raakt ernstig verzwakt en kan doodgaan.

Dat was ook het geval bij de notarisappel van Wolter Moorman's dochter. Wolter, lid van de snoeibrigade Zuidwolde, mailde ons drie foto's en de vraag: "Wil graag weten wat er met deze fruitboom aan de hand is en wat we hiermee aan moeten." Na intensief overleg is besloten de boom te vellen, hetgeen een juiste beslissing is, en het hout

te verwijderen om verdere besmetting te voorkomen.

Spintkevers kunnen in alle soorten vruchtbomen voorkomen, waarbij de appel en de kers wat vaker bezocht worden dan de peer en de pruim.

Levenswijze

In de voorzomer, half mei, vreet het keverwifje tussen schors en bast een vrij brede en lange verticale gang die moeder-, vraat- of broedgang wordt genoemd. In deze broedgang worden de eitjes, links en rechts van de gang, gelegd. Als uit de eieren de jonge larven verschijnen, graven ze, links en rechts van de verticale broedgang, horizontale gangen die bijna haaks op

Broedgang op tak.

Gangengalerij.

verstoord. Bij een aantasting is de boom al zodanig verzwakt dat rooien en opruimen eigenlijk de enige oplossing is.

Appelspintkever nekt Amerikaanse vogelkers

Een vette kop boven een bericht uitgegeven door Alterra Wageningen UR op maandag 19 maart 2012. Het ging om een bosje met Amerikaanse vogelkers in het Nationaal Park De Maasduinen in het noorden van Limburg. Op de gedeeltelijk schorsloze stam waren duidelijk de verticale broedgangen en de horizontale vertakte larvengangen te zien van de grote appelspintkever. Zo'n aantasting op vogelkers is, voor zover

bekend, nog nooit in Nederland waargenomen.

Voor determinatie werd schors met enkele dode kevers naar Wageningen UR gezonden, waar vastgesteld werd dat het inderdaad de *Scolytus mali* of de grote appelspintkever was. Extra opmerkelijk is het dat de appelspintkever huisvest op de vogelkers. Want het blad en de bast van vogelkers bevatten hoge concentraties giftige cyanide, en deze kevers kunnen daar echt niet tegen.

Nader onderzoek moet uitwijzen of de grote appelspintkever door zijn huisvesting op een gezonde Amerikaanse vogelkers de oorzaak is van het doodgaan van de boom. Immers, deze kever tast alleen verzwakte,

Grote appelspintkever *Scolytus mali*

Een generatie per jaar, soms meerdere
Secundaire aantaster, wat wil zeggen dat de kever alleen verzwakte en zieke bomen aantast.

Lengte kever: 3 tot 4 mm

Lengte van de broedgangen: 5 tot 6 cm

Dekschilden glad met evenwijdige rijen van putjes zonder verdere structuur

Gangengalerij groter dan bij kleine appelspintkever

Kleine appelspintkever *Scolytus rugulosus*

Meer dan een generatie per jaar

Primaire aantaster, tast zowel gezonde bomen als ook verzwakte bomen aan.

Lengte kever: 2 tot 2,4 mm

Lengte van de broedgangen: 2 tot 3 cm

Dekschilden met lengterimpels en lichte beharing

Gangengalerij kleiner dan bij grote appelspintkever

Ondanks de verschillen tussen de grote en kleine appelspintkever (zie foto's op pagina 31) is de levenswijze vrij identiek.

zieke en terminale bomen aan. Of dat de grote appelspintkever een verzwakte boom heeft uitgekozen om zijn eieren af te zetten. 🍎

Tekst en afbeeldingen: Jans Koops

Rectificatie

In het vorige nummer van de Pomospost is in deze rubriek helaas een foutje geslopen. Het bijschrift 'Bestrijding van de wintervlinder met ferromoon-dopje' had moeten zijn: 'Vluchtbepaling fruitmot in Deltaval met behulp van feromoon-dopje'.

